

РЕЙ БРЕДЪРИ ЗЛАТНИТЕ ЯБЪЛКИ НА СЛЪНЦЕТО

Превод от английски: Венцислав Божилов, 2008

chitanka.info

— Юг — каза капитанът.

— Но в космоса просто *няма* посоки на света! — възрази екипажът.

— Когато летиш към слънцето и всичко става жълто, топло и лениво, тогава пътуваш в една-единствена посока — отвърна капитанът. Затвори очи, помисли си за димящата топла далечна страна и леко въздъхна. — Юг. — Кимна бавно на себе си. — Юг.

Ракетата се наричаше „Копя де Оро“, а също така „Прометей“ и „Икар“, а целта им наистина бе ослепителното обедно слънце. С огромно въодушевление бяха натоварили на борда две хиляди бутилки кисела лимонада и хиляда бири с бели капачки за това пътуване до необятната Сахара. И сега, докато слънцето кипеше насреща им, те си спомняха стихове и цитати.

— „Златните ябълки на слънцето“?

— Йейтс.

— „Не бой се веч от слънчевата жега“?

— Шекспир, разбира се!

— „Чаша злато“? Стайнбек. „Златният съд“? Стивънс. Ами златното гърне в края на дъгата? Господи, *ето* го името на нашата траектория. Дъга!

— Температура?

— Хиляда градуса по Фаренхайт!

Капитанът гледаше през огромната затъмнена леща на илюминатора — и там наистина се виждаше слънцето, а да отиде до това слънце, да го докосне и да открадне завинаги частица от него бе неговата съкровена и единствена мечта. Корабът бе съчетание на хладната изтънченост и хладнокръвната практичност. В покритите с лед и млечнобял скреж коридори цареше амонячна зима и се носеха снежни вихри. Всяка искра от огромната пещ, всяко малко пламенно дихание, проникнало случайно през здравия корпус на кораба, щеше да се натъкне на зима, спотаена тук като най-студени февруарски часове.

— Температура — две хиляди градуса! — промърмори аудиотермометърът в арктическата тишина.

Падаме, помисли си капитанът. Падаме като снежинка в топлия скют на юни, в горещия юли, в подлудяващия пек на август.

— Три хиляди градуса по Фаренхайт!

Пладне. Лято. Юли.

— Пет хиляди градуса по Фаренхайт!

И накрая капитанът произнесе със спокойствието на цялото пътуване:

— Сега докосваме слънцето.

При тази мисъл очите им заблестяха като стопено злато.

— Седем хиляди градуса!

Странно как механичният термометър може да звучи развълнувано, макар да притежаваше единствено лишен от емоции стоманен глас.

— Колко е *часът*? — попита някой.

Всички се усмигнаха.

Защото сега съществуваше само слънцето, слънцето и единствено слънцето. То бе всеки хоризонт, то бе всяка посока. Изгаряше минутите, секундите, пясъчните часовници, хронометрите; изгаряше цялото време и вечност. Изгаряше клепачите и серума на тъмния свят зад клепачите, ретината, скрития мозък. Изгаряше съня и сладките спомени за сън и прохладни вечери.

— Внимавай!

— Капитане!

Бретън, първият помощник-капитан, падна на зимната палуба. Защитният му костюм изсвистя, разцъфна и топлината, кислородът и животът излетяха от него в замръзнала пара.

— Бързо!

От вътрешната страна на пластмасовата маска вече се образуваха шарки от млечнобели кристали. Всички се наведоха да го разгледат.

— Структурен дефект в костюма, капитане. Мъртъв е.

— Замръзнал.

Впериха погледи в другия термометър, който показваше каква е зимата в заснежения кораб. Хиляда градуса под нулата. Капитанът погледна към замръзналата статуя и проблясващите кристали отгоре ѝ. Ирония от най-студените, помисли си. Човек се страхува от огъня и бива убит от мраз.

Извърна се.

— Няма време. Няма време. Оставете го да лежи. — Усещаше как се движи езикът му. — Температура?

Стрелките бяха подскочили с четири хиляди градуса.

— Вижте! Вижте, вижте!

Ледената им висулка се топеше.

Капитанът рязко вдигна глава да погледне тавана.

И веднага, подобно на блокирал прожекционен апарат, в съзнанието му се настани един-единствен, кристално ясен спомен от детството.

През пролетните утрини се подаваше през прозореца на стаята си в изпълнения с мирис на сняг въздух, за да види как последната висулка проблясва на слънцето. Подобно на капки бяло вино кръвта на хладния, но затоплящ се април капе от прозрачното кристално острие. Минута след минута декемврийското оръжие става все по-безопасно. И накрая висулката пада със звън на покритата с чакъл пътека отдолу.

— Помощната помпа е повредена, сър. Губим лед!

Отгоре им заваля топъл дъжд. Капитанът рязко завъртя глава и заоглежда.

— Можете ли да видите повредата? Господи, стига сте стояли така, нямаме време!

Екипажът се разтича; проклинайки, капитанът се наведе в топлия дъжд, ръцете му заопипваха студената машина, ровеха и търсеха; докато работеше, видя едно бъдеще, отдалечено от настоящето от един-единствен дъх. Видя как кожата се обелва от кошера на кораба, разкривайки хората — тичащи, бягащи, с изкривени в безмълвен писък уста. Космосът е черен, покрит с мъх кладенец, в който животът удавя своите викове и ужаси. Колкото и да крещиш, космосът ще изсмуче кръска ти още преди да е стигнал средата на гърлото. Хората се щураха като мравки в горяща кибритена кутийка; от кораба капеше лава, изпускаше пара, докато не остана нищо!

— Капитане?

Кошмарът примигна и изчезна.

— Ето тук.

Работеше под мекия топъл дъжд, който валеше от горните палуби. Забърника помощната помпа.

— По дяволите!

Дръпна охранващия кабел. Когато времето дойдеше, това щеше да е най-бързата смърт в историята на умирането. Миг на писъци, последван от горещ блясък и само милиарди и милиарди тонове космически огън, шептящ в космоса, без да бъде чул от никого.

Подобно на хвърлени в пещ ягоди, докато мислите им се спират в изгорения въздух, един дълъг миг след като телата им са се превърнали във въглени и флуоресцентен газ.

— По дяволите! — Смушка помпата с отвертка. — Господи!

Потръпна. Пълно унищожение. Затвори очи, стисна силно зъби. Господи, помисли си, свикнали сме на по-бавно умиране, измервано в минути и часове. Дори двацет секунди ще са бавна смърт в сравнение с лакомото чудовище, което чака да ни погълне!

— Капитане, обръщаме ли, или продължаваме?

— Пригответе Чашата. Хайде, приключете с това. По-бързо!

Обърна се и постави ръка в управляващия механизъм на огромната Чаша; пръстите му се пъкнаха в механичните Ръкавици. Едно съвсем леко движение тук измъкна гигантска ръка с гигантски пръсти от недрата на кораба. Още, още... огромната ръка се плъзна навън от огромния „Копя де Оро“ и се потопи в желязната пещ, в безтелесното тяло и безплътната плът на слънцето.

Преди милион години, бързо си помисли капитанът, докато управляваше ръката и Чашата, преди милион години някакъв гол човек на пуста северна пътека видял как мълния удря дърво. И докато кланът му бягал, той взел с голи ръце горяща главня. Изгаряйки плътта си и пазейки огъня с тялото си от дъжда, той го понесъл триумфиращо към пещерата и с радостен крясък го хвърлил върху купчината сухи листа, за да даде на племето си топлината на лятото. И хората най-сетне допълзели с трепет до огъня, протегнали измръзналите си ръце към него и усетили новия сезон в пещерата, малкото жълто петно, променящо времето. Накрая също се усмихнали предпазливо. И дарът на огъня станал техен.

— Капитане!

На огромната ръка ѝ потрябваха цели четири секунди, за да потопи празната Чаша в огъня. И ето ни днес на друга пътека, помисли си той, протягаме ръка с чаша скъпоценен газ и вакуум, шепа друг огън, с който да побегнем обратно в студения космос, осветявайки пътя си, и да занесем на Земята дара на огъня, който може да гори вечно. Но защо?

Знаеше отговора, преди още да си е задал въпроса.

Защото атомите, с които работим на Земята, са жалки; атомната бомба е жалка и малка, познанията ни са жалки и малки; единствено

слънцето наистина знае каквото искаме да научим. Само то владее тайната. А да не забравяме и тръпката — страхотно е да стигнеш дотук, да направиш удара и да побегнеш. Всъщност всичко е в гордостта и суетата на човека, който като някакво дребно насекомо скача да ужили лъва за опашката и да избяга от челюстите. И ще си кажем — Господи, *успяхме!* И ето я нашата чаша с енергия, огън, вибрации или както ви се хареса, която ще захрани с ток градовете ни, ще задвижи корабите, ще освети библиотеките, ще даде бронзов тен на децата ни, ще пече хляба ни и ще ни помогне да натрупаме познания за нашата вселена. Ето, пийте от чашата, всички добри люде на науката и религията! Стоплете се в нощта на невежеството, в дългите зими на суеверието, в студените ветрове на неверието, срещу огромния страх от тъмното у всеки човек. И тъй, протягаме ръка с чашката на просяка...

— Ах.

Чашата се потопи в слънцето. Загреба частица от плътта на Бог, кръвта на вселената, пламтящата мисъл, ослепителната философия, замислила и родила галактиката, пуснала планетите по техните орбити, положила началото и края на всичко живо.

— А сега *леко* — прошепна капитанът.

— Какво ще стане, когато я приберем? Тази допълнителна температура точно сега...

— Един Бог знае.

— Помпата е поправена, сър.

— Пуснете я!

Помпата заработи.

— Затворете капака на Чашата и я приберете. Бавно, бавно...

Прекрасната ръка от външната страна на кораба трепна, отразявайки в огромен мащаб собствения му жест, и потъна безмълвно в тялото на кораба. Затворената плътно Чаша я последва, разсипвайки жълти цветя. Аудиотермометърът запищя. Хладилната система се задъха; амониевите флуиди заблъскаха стените като кръв в главата на крещящ идиот.

Капитанът затвори външния люк.

— Така.

Всички чакаха. Пулсът на кораба препускаше, сърцето му бясно туптеше, поело Чашата злато в себе си. Студената кръв се мяташе —

нагоре, назад, надолу, напред, нагоре, назад, надолу, напред...

Капитанът бавно издиша.

От тавана спря да капе. Ледът се втвърди отново.

— Да се махаме оттук.

Корабът обърна и побягна.

— Слушайте!

Сърцето на кораба постепенно забавяше ход. Стрелките забръмчаха и устремно запълзяха назад през хилядите. Гласовете на термометрите припяваха смяната на сезоните. Сега всички мислеха едно и също — по-далеч, по-далеч от огъня и пламъците, от жегата и топенето, от жълтото и бялото. Назад в студеното и тъмното. Може би след двадесет часа щяха дори да изключат някои от хладилниците и да прогонят зимата. Скоро щяха да полетят в толкова студена нощ, че сигурно щеше да им се наложи да използват новата пещ на кораба, да получат топлина от изолирания огън, който сега носеха като неродено дете.

Връщаха се у дома.

Връщаха се у дома и докато се грижеше за тялото на Бретън, лежащо върху белия сняг, капитанът успя да си спомни едно стихотворение, което бе написал преди много години.

*Понякога виждам в слънцето горящо дърво
със блеснали във пустотата плодове,
със златни ябълки, надупчени от хора и от
гравитация.
И почитта на хората усещам отдалеч,
щом виждат в слънцето дърво горящо...*

Остана дълго до тялото, изпълнен с множество различни чувства. Чувствам се тъжен, помисли си. И се чувствам добре, чувствам се като момче, връщащо се от училище с букет глухарчета.

Въздъхна със затворени очи.

— Е, сега в каква посока летим? — Усещаше хората си, седяха или стояха около него, освободени от ужаса, дишащи спокойно. — След като дълго се спускахме надолу към слънцето, след като го докоснахме, помотахме се малко и побягнахме, накъде отиваме?

Когато се отдалечавате от ярката светлина, от пладнешката жега и леността, накъде се насочвате?

Екипажът зачака той да го каже на глас. Чакаха да събере цялата прохлада и белота, очаквания и освежаващ климат на думата, виждаха как се оформя в мозъка му, как се обръща нежно върху езика, подобно на парче сладолед.

— Сега за нас в космоса има само една посока — каза най-сетне той.

Те чакаха. Чакаха, докато корабът се носеше бързо в студения мрак, отдалечавайки се от светлината.

— Север — промърмори капитанът. — Север.

И всички се усмигнаха, сякаш внезапно в горещия следобед бе появил ветреца.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.